

Caribisch Orgaan voor Hervorming en
Ontwikkeling i.o.

Landspakket Curaçao

Uitvoeringsagenda 1 januari – 31 maart 2022

Op 2 november 2020 ondertekenden Curaçao en Nederland de onderlinge regeling voor de uitvoering van het Landspakket Curaçao. Sinds het tekenen van de onderlinge regeling zijn de eerste stappen gezet voor de realisatie van een breed palet aan hervormingen en investeringen. Deze moeten bijdragen aan de weerbaarheid en veerkracht van economie en samenleving. De economie van Curaçao moet aan duurzaam economisch groei- en verdienvermogen winnen. Good-governance, solide overheidsfinanciën en sociale samenhang dragen hierbij aan. Een economie en samenleving ook die beter bestand is tegen crises, met nieuwe kansen voor burgers en bedrijven.

In het Landspakket zijn maatregelen opgenomen op de volgende gebieden: financieel beheer; kosten en effectiviteit van de publieke sector; belastingen; de financiële sector; de economie; zorg; onderwijs en het versterken van de rechtsstaat. De concrete afspraken waar deze maatregelen uit bestaan zijn opgenomen in een uitvoeringsagenda. Voor u ligt thans de Uitvoeringsagenda over de periode van 1 januari tot en met 31 maart 2022 (Q1).

Leeswijzer

In deze Uitvoeringsagenda zijn de gerealiseerde afspraken uit de Uitvoeringsagenda 2021-Q4 verdwenen, de afspraken uit de Uitvoeringsagenda 2021-Q4 die nog gerealiseerd moeten worden, zijn blijven staan en nieuwe afspraken voor het komende kwartaal (2022-Q1) zijn toegevoegd. Op deze manier is het overzichtelijk welke afspraken gelden voor het komende kwartaal. De beoogde resultaten worden doorgenummerd zodat duidelijk is dat er stappen vooraf zijn gegaan aan de huidige afspraken.

G.S. Pisas

*Minister-president van
Curaçao*

drs. R.W. Knops

*Staatssecretaris van
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties*

Thema A:
Financieel beheer

Thema E:
Economische hervormingen

Thema B:
**Kosten en effectiviteit
publieke sector**

Thema F:
Zorg

Thema C:
Belastingen

Thema G:
Onderwijs

Thema D:
Financiële sector

Thema H:
Versterken rechtsstaat

Thema A: Financieel beheer

Doel • Het beheersen en het op orde krijgen van het financieel beheer en het financieel toezicht vanuit de noodzaak om als overheid 'in control' te zijn.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting	
A.1	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de financiële kolom wordt versterkt. Hierbij wordt in ieder geval gekeken naar de financiële en beleidscontrole (centraal en bij de diensten), de auditfunctie, en de positie van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.1.1	Doorlichting door Nederland samen met Curaçao van de praktijk van het begrotingsproces (met name de voorbereiding en opstelling van de begroting voor het komende jaar en de uitvoering van het lopende jaar (begrotingswijzigingen): begrotingsproces, begrotingsregels, meerjarenramingen (gewone dienst en kapitaaldienst), taken/verantwoordelijkheden/bevoegdheden (meest) relevante actoren (voorverkenning).	4. Onderzoeksrapportage opgeleverd.	28 februari 2022	Curaçao + Nederland	De vervolgstappen zullen worden bepaald aan de hand van de uitkomsten van het onderzoek.
		A.1.2	Toewerken naar een goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening die tijdig gereed is.	3. Plan van aanpak vastgesteld ter implementatie van de aanbevelingen om de doorlooptijd van de accountantscontrole fors te verminderen.	15 december 2021	Curaçao	Op basis van het plan van aanpak zullen de vervolgstappen worden bepaald.
				4. Alle plannen van aanpak deelprojecten Roadmap gereed.	1 januari 2022	Curaçao	
				5. Afronden review plannen van aanpak deelprojecten Roadmap.	31 januari 2022	Curacao + Nederland	
				6. Afronden beeld benodigde capaciteit en randvoorwaarden uitvoering deelprojecten Roadmap.	28 februari 2022	Curaçao + Nederland	
				7. Besluitvorming over de algehele aanpak Roadmap.	31 maart 2022	Curacao + Nederland	
A.1.3	Overzicht van de taken & rollen van de instituties die betrokken zijn bij het begrotings- en verantwoordingsproces en eventuele verbetervoorstellen in de (onderlinge) samenwerking daarbij.	3. Plan van aanpak vastgesteld.	15 januari 2022	Curaçao + Nederland	Op basis van het plan van aanpak zullen de vervolgstappen worden bepaald.		
A.2	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe het gebruik van betrouwbare statistische informatie en data ten behoeve van beleidsontwikkeling en besluitvorming kan worden versterkt. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.2.1	Bepalen welke statistische informatie nodig is voor het beleids- en besluitvorming en wat er nodig is (gap analyses) om het proces van statistische informatievoorziening te versterken.	2. Definitief plan van aanpak gereed	1 december 2021		Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda voor Q1 2022 moet de vaststelling van het plan van aanpak nog plaatsvinden. Op basis van het plan van aanpak zullen de vervolgstappen worden bepaald.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
A.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of het subsidiebeleid, de uitvoering en de bestaande subsidierelaties voldoen aan de eisen: rechtmatigheid, legitimiteit, effectiviteit en efficiency. Op basis van de uitkomsten zullen aanpassingen aan beleid en/of uitvoering worden doorgevoerd en onrechtmatig verstrekte subsidies met inachtneming van de wettelijke kaders en rechtsbeginselen (indien proportioneel) worden teruggevorderd.	A.3.1 Bepalen (o.a. op basis van bestaande onderzoeken) of het subsidiebeleid, de uitvoering en de bestaande subsidierelaties naast de eisen van rechtmatigheid en legitimiteit voldoen aan de eisen van effectiviteit en efficiency en of de aanbevelingen uit het rapport "Mollen (2014)" en de het rapport van de Algemene Rekenkamer "Subsidie. Afwijkingen op de subsidieverordening en het subsidiebeleid over de jaren 2010 t/m 2015" (2018) zijn geïmplementeerd.	6. Uitvoering plan van aanpak vergroten effectiviteit en efficiency (rapport Mollen).	nog niet bekend	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda voor Q1 2022 moet de vaststelling van het plan van aanpak nog plaatsvinden. Op basis van het plan van aanpak zullen de vervolgstappen worden bepaald.
A.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de inkoopfunctie kan worden versterkt, zodat de overheid op een zo doelmatige en effectief mogelijke wijze de inkoop van goederen en diensten kan verrichten. Daarbij zal centralisatie worden overwogen. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.4.0 Dit wordt doorgeschoven naar een volgende uitvoeringsagenda				

Thema B: Kosten en effectiviteit publieke sector

- Doel**
- De doelmatigheid van de publieke sector verhogen door een verlaging van de public wage bill (in lijn met het Caribisch gemiddelde van 10 procent van het BBP) en het terugdringen van de kosten van de publieke sector in algemene zin;
  - het verhogen van de kwaliteit en de effectiviteit (inclusief uitvoeringskracht) van de publieke sector.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
B.1	De landen dragen zorg voor de continuïteit van vitale processen, waaronder in ieder geval wordt verstaan: elektriciteit, olievoorziening, internet en datadiensten, drinkwatervoorziening, vlucht- en vliegtuigafhandeling, scheepvaartafhandeling, betalingsverkeer, de hulpdiensten en communicatie daartussen en medische instellingen.	B.1.1 Doorlopend			Curaçao	
B.2	Op basis van een integrale doorlichting van de (semi-) overheidsbedrijven en overheidsentiteiten naar legitimiteit van publiek aandeelhouderschap (dienen ze publieke belangen/ doelen?), effectiviteit (bereiken ze de doelstellingen?) en doelmatigheid zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.2.1 Onderzoekskader bepalen en prioritering aanbrengen in doorlichting overheids-nv's.	2. Onderzoeksopdracht aanbesteed.	15 januari 2022	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda voor Q1 2022 moet de vaststelling van het plan van aanpak nog plaatsvinden. De aanbesteding kan pas starten, na vaststelling van het plan van aanpak. De haalbaarheid van de deadline hangt af van de tijdige vaststelling en de aanbestedingsvorm.
B.3	Op basis van bestaand en/of aanvullende onderzoek wordt met de landen toegewerkt naar een versterking van het luchtvaartstelsel binnen het Koninkrijksverband. Het kan hierbij gaan om nauwe samenwerking van organisaties en het organiseren van uniforme werkprocessen, conform de internationale veiligheidseisen, waarbij gestuurd wordt op efficiëntie en kostenvermindering.	B.3.0 Afspraken die gemaakt worden in de regiegroep Luchtvaart zijn leidend bij de uitvoering van deze maatregel. Vooralsnog worden geen separate afspraken gemaakt in de uitvoeringsagenda.				
B.4	Op basis van een integrale doorlichting zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd om de kwaliteit, effectiviteit en uitvoeringskracht van de overheidsorganisatie te verbeteren, waaronder ook wordt verstaan de slagkracht van de ministeriële staven.	B.4.1.1 Implementatie MD-beleid topmanagement, waarin in ieder geval wordt ingegaan op taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, aannamebeleid, in- door- en uitstroom, functievereisten, e.a. in lijn met de uitgangspunten uit het Strategisch personeelsbeleid 2020-2025.	3. Inrichtingsplan "bureau topmanagement", belast met uitvoering MD-beleid, gereed.	1 mei 2022	Curaçao	
			4. Start uitvoering inrichtingsplan bestuursdienst inclusief "bureau topmanagement", belast met uitvoering MD-beleid.	1 mei 2022	Curaçao	Beoogde einddatum Q4 2023.
		B.4.1.4 Inzet "Community of practice" bij planvorming verbetering dienstverlening, ontkokering en efficiencyverhoging a.d.h.v. advisering NHC & TWO.	1. Periodieke community-bijeenkomsten, onder externe begeleiding. Terugkoppeling aan NHC & TWO.	Vanaf 2022	Curaçao	De community of practice wordt ingezet bij implementatie van beleid.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting	
B.4	(vervolg)	B.4.1.5	(risico)gerichte organisatiedoorlichtingen.	1.a. Bepalen door te lichten organisatie-onderdelen, onderzoekskader, processen, plus planning.	15 februari 2022	Curaçao	Er komt een hernieuwde inventarisatie van kerntaken, producten en diensten op basis van bestaande rapporten en reeds elders in het landspakket ingezette hervormingen. Ook wensen en knelpunten zullen worden geïdentificeerd.
				1.b. Bepalen door te lichten organisatie-onderdelen, onderzoekskader, processen, plus planning.	1 april 2022	Curaçao	O.b.v. deze inventarisatie worden prioriteiten bepaald voor gerichte organisatiedoorlichtingen.
				2. Uitvoeren doorlichtingen.	Vanaf Q2 2022	Curaçao	
		B.4.2	Doorlichting wetgevingsfunctie.	6. Uitvoering plan van aanpak implementatie aanbevelingen.	nog niet bekend	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda voor Q1 2022 moet de vaststelling van het plan van aanpak nog plaatsvinden. Op basis van het plan van aanpak zullen de vervolgstappen worden bepaald. Ondertussen ondersteunt NL uitvoering van 2 van de aanbevelingen: 1) het wegwerken van achterstanden en digitaliseren van wetteksten en 2) de CCL training voor wetgevingsjuristen.
B.5	Op basis van onderzoek naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden (waaronder overwerkvergoedingen, verlofregelingen, bijzondere beloningen en toeslagen, reizen en reisvergoedingen, etc.) worden voorstellen voor mogelijke versoering ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.5.3	In aanvulling op het vergelijkend onderzoek naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden wordt een benchmark onderzoek uitgevoerd waarin de arbeidsvoorwaarden uit de (semi)publieke sector worden vergeleken met de private sector.	1. Plan van aanpak aanvullend benchmark onderzoek gereed.	1 februari 2022	Curaçao + Nederland	Het onderzoek naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden in de (semi)publieke sector is in het vierde kwartaal van 2021 afgerond. De onderzoeksrapportage gaf aanleiding om een aanvullende benchmark analyse uit te laten voeren in de drie Landen.
				2. Plan van aanpak aanvullend benchmark onderzoek vastgesteld.	1 maart 2022	Curaçao + Nederland	
				3. Aanbesteding aanvullend benchmark onderzoek gestart.	1 maart 2022	Curaçao + Nederland	
B.6	In het kader van een optimale personele inzet wordt de formatie, bezetting en daadwerkelijke aanwezigheid en inzetbaarheid van medewerkers van overheid en overheidsorganisaties onderzocht. Indien medewerkers onterecht loon ontvangen worden, afhankelijk van de situatie, maatregelen getroffen (o.a. stopzetten salaris, ontslagtraject).	B.6.2	Actueel houden managementrapportage formatie - bezetting.	1. Twee - maandelijks terugkoppeling aan NHC & TWO.	30 januari / 15 maart	Curaçao	De rapportage in januari wordt twee weken later opgeleverd in verband met de onderbreking in het aanleveren van management informatie door de jaarwisseling.
		B.6.3	Implementatie mobiliteitsbeleid.	1. Beleidskader vastgesteld inclusief plan van aanpak implementatie.	1 januari 2022	Curaçao	Het beleidskader is in concept gereed en wordt eind november door de RvM behandeld waarna het PvA wordt opgesteld.
				2. Start inrichten mobiliteitsbureau binnen HRO belast met actief mobiliteitsbeleid inactieven.	1 januari 2022		Het PvA zal expliciet ingaan op de benodigde capaciteit voor dit mobiliteitsbureau.
				4. Implementatie gereed.	Q4 2023	Curaçao	
B.6.6	Moderniseren arbeidsvoorwaarden.	1. beleidskader vastgesteld.	15 november 2021	Curaçao			

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting	
B.7	Er wordt een aanpak ontwikkeld gericht op het terugdringen en beheersen van de kosten voor externe inhuur.	B.7.0	Dit wordt doorgeschoven naar een volgende uitvoeringsagenda.				
B.8	Op basis van een doorlichting van de HR-functie (beleid, HR-advies, administratie en instrumentarium) worden verbetervoorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.8.2	Selectie projectleider & kwartiermakers versterking HR-functie.	1. Projectleider en kwartiermaker implementatie service delivery model aangesteld.	1 januari 2022	Curaçao	Werving is gestart.
		B.8.3	Vaststellen plannen van aanpak (tijdslijnen) op de onderdelen uit het overall plan van aanpak versterking HR-functie.	1. Prioritering van uit te werken deelplannen per onderdeel van de HR service delivery model.	1 februari 2022	Curaçao	Pas na aanstelling van de projectleider en de kwartiermaker worden de prioriteiten bepaald.
B.9	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt strategisch personeelsbeleid ontwikkeld. Hieronder wordt in ieder geval verstaan: - een strategische personeelsplanning i.r.t. de uitkomsten van de doorlichting onder B.4; - invoer van een prestatie-management systeem binnen het ambtelijk apparaat; - het beperken van de politieke invloed op personeelsaangelegenheden.	B.9.1	Herijken businessplannen 2010 naar meerjarige planning, waarbij een public wage bill van 10% BBP gerealiseerd wordt in 2026.		Vanaf 2022	Curaçao	
B.10	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen de behoefte en kosten met betrekking tot huisvesting inzichtelijk worden gemaakt en mogelijkheden tot kostenverlaging en verbeteringen worden onderzocht en, indien aanwezig, worden doorgevoerd. Beoogd is een kostenreductie van 20% in 5 jaar (begroting 2020 als ijkpunt) die verwerkt is in de begroting voor 2025.	B.10.2	Opstellen plan van aanpak (2.0) fase 2.	Plan van aanpak (2.0) met daarin de stappen die nodig zijn om te komen tot vastgoedsturing op portefeuilleniveau.	1 januari 2021	Curaçao + Nederland	Datum geactualiseerd. Benodigde technische expertise vanuit NL kon niet tijdig ingezet worden. Vervolgstappen volgen op basis van een plan van aanpak.
B.11	In het kader van een efficiënte overheid zullen de mogelijkheden voor een digitale overheidsomgeving en digitale dienstverlening worden onderzocht. Op basis van een onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.11.1	Eerste quickscan stand van zaken.	3. Uitvoeren implementatie programma.	nog niet bekend	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda voor Q1 2022 moet de vaststelling van het implementatieprogramma en de plannen van aanpak voor de uitvoering van de eerste fase nog worden vastgesteld. Op basis van deze stukken zullen de vervolgstappen worden bepaald.
B.13	Maximaliseren duurtetoeslag op 100 procent van salaris; verlagen huidige duurtetoeslag uitkeringen met 10 procent (en geen indexering), waarbij rekening zal worden gehouden met mogelijk onevenredige financiële implicaties in individuele gevallen.	B.13.1	Besluitvorming over implementatiemogelijkheden, op basis van door Curaçao aan te leveren gedegen onderbouwing.	3. Uitvoering besluitvorming.	nog niet bekend	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda voor Q1 2022 moet de besluitvorming over de implementatiemogelijkheden nog plaatsvinden. Op basis van de besluitvorming zullen de vervolgstappen worden bepaald.

Thema C: Belastingen

- Doel**
- Het herinrichten van een robuust belastingstelsel met een brede grondslag, dat bijdraagt aan een eerlijke(re) verdeling van het inkomen, stimulering van de economie en uitvoerbaarheid en controleerbaarheid door de Belastingdienst;
  - het realiseren van adequaat ingerichte belastingdiensten.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting	
C.1	<p>Om inkomsten te verhogen en het stelsel robuuster en eenvoudiger te maken zal een integrale doorlichting worden uitgevoerd van het fiscale stelsel inclusief de inkomstenbelasting. De volgende voorstellen zullen worden meegewogen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verbreding van de belastingbasis, verschuiving van directe naar indirecte belastingen en invoering VAT/BTW van 12,5 procent, conform voorstellen van de Fiscal Affairs Department (FAD) van het IMF of ABB conform fiscaal stelsel Caribisch Nederland. - Maatregelen gericht op substantiële vermindering van belastinguitgaven en bijdragen/overdrachten aan derden. - Beperken bestuurlijke inmenging/discretionaire bevoegdheden van zowel ambtenaren als bestuurders (m.b.t. aftrekposten, 'tax holidays'). <p>Op basis van de doorlichting en adviezen zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Rekening zal gehouden worden met internationale regels van o.a. de OECD.</p>	C.1.2	Uitvoering Quickwins uit het PVA.	1. Afronden concept landsbesluit voorkoming dubbele belasting.	1 april 2022	Curaçao	Landsbesluit voorkoming dubbele belasting is door SFZ en WJZ afgerond en is aangeboden aan de SER ter beoordeling. Zo lang het wetstraject loopt, zal dit op de UA blijven staan.
				3. Afronding eerste deel concept veegwet.	1 april 2022	Curaçao	Veegwet 1 was bij het opstellen van UA Q1 nog in uitvoering. Het wordt uiterlijk 30 november 2021 door Sector Fiscale Zaken (CUR) afgerond en aangeboden aan MinFin ter beoordeling. Zo lang het wetstraject loopt, zal dit op de UA blijven staan.
				4. Concept wetswijziging omzetbelasting (OB).	15 december 2021	Curaçao	Deze activiteit was bij het opstellen van UA Q1 nog in uitvoering. Wetvoorstel OB is gemaakt door Sector Fiscale Zaken (CUR) en er is input op het concept geleverd. Doel voor implementatie is 1 juli 2022. Zo lang het wetstraject loopt, zal dit op de UA blijven staan.
				5. Start visiedocumenten voor a. Internationaal belastingrecht, b. winstbelasting, inkomstenbelasting.	28 februari 2022	Curaçao	Datum wordt vooruitgeschoven. Visiedocumenten voor WB en IB zijn gemaakt en worden besproken in de klankbord afdeling van de Task Force. Beiden zijn half december af. Daarna zullen ze met NL worden besproken en kan het schrijven van wetvoorstellen beginnen. Opleverdatum van wetvoorstellen aan Minfin is 30 juni 2022. Het visiedocument voor internationaal belastingrecht hangt af van de nieuwe regels waar de OECD mee gaat komen. Deze nieuwe regels worden naar verwachting 29 november aanstaande gepubliceerd. We verwachten eind januari 2022 een visiedocument internationaal belastingrecht te hebben. De planning voor het opleveren van de wetvoorstellen is afhankelijk van de opgelegde deadlines vanuit de OECD, maar zal in ieder geval uiterlijk 30 september 2022 worden opgeleverd.
				6. Model standaard verdrag ter voorkoming dubbele belasting met bijbehorend verdragsbeleid.	15 maart 2022	Curaçao	
		C.1.3	Maandelijks rapportage en overleg met BD Nederland.	1. Afstemming met en adviesinput van BD Nederland.	Maandelijks	Curaçao	

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
C.1	(vervolg)	C.1.4	Geactualiseerd hervormingsplan ten behoeve van implementatiefase.	1. Vastgesteld geactualiseerd hervormingsplan belastingstelsel.	31 maart 2022	Curaçao + Nederland	Op basis van een geactualiseerd hervormingsplan wordt gestart met de daadwerkelijke implementatie van de hervormingen. Dit plan wordt ter vaststelling voorgelegd aan de RvM van Curaçao en ter goedkeuring aan de TWO.
C.2	De Belastingdienst zal benodigde gegevens van de bancaire sector gaan ontvangen, voor zover dat nog niet gebeurt.	C.2.1	Nulmeting van aanwezige benodigde gegevens.	1. Vastgesteld plan van aanpak.	15 september 2021	Curaçao + Nederland	Deze activiteit was bij het opstellen van UA Q1 nog in uitvoering. Het plan van aanpak wordt in november afgerond. De prioriteit is uitgegaan naar maatregelen C1 en C4, maar deze maatregel zal nu ook met voorrang uitgevoerd moeten gaan worden.
C.3	Compliance-programma's worden voortgezet/opgesteld.	C.3.1	Loopt mee in plan van aanpak C.4.				
C.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt bepaald of en hoe de Belastingdienst kan worden geoptimaliseerd en gemoderniseerd, dusdanig dat belastinginning effectief en efficiënt kan plaatsvinden. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	C.4.2	Quick Assessment en nulmeting van de belastingdienst op basis van TADAT	1. In samenwerking met BCN wordt een quick assessment uitgevoerd van de uitvoeringsorganisatie van de belastingdienst Curaçao.	1 januari 2022	Curaçao	De quick assessment vormt de basis voor de actualisering van het hervormingsplan.
		C.4.4	Maandelijks rapportage en overleg met BD Nederland.	1. Afstemming met en adviesinput van BD Nederland.	Maandelijks	Curaçao	
		C.4.5	Geactualiseerd hervormingsplan ten behoeve van implementatiefase.	1. Vastgesteld geactualiseerd hervormingsplan belastingdienst.	31 maart 2022	Curaçao + Nederland	Op basis van een geactualiseerd hervormingsplan wordt gestart met de daadwerkelijke implementatie van de hervormingen. Dit plan wordt ter vaststelling voorgelegd aan de RvM van Curaçao en ter goedkeuring aan de TWO.
		C.4.6	Op basis van bestaand en aanvullend onderzoek wordt bepaald of en hoe de Douane kan worden geoptimaliseerd en gemoderniseerd. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	1. Plan van aanpak voor de modernisering en optimalisering van de Douane.	31 maart 2022	Curaçao + Nederland	Het plan van aanpak geeft invulling aan de optimalisering en modernisering van fiscale- en niet fiscale taken van de Douane, en houdt waar nodig steeds rekening met de sterke samenhang met de modernisering van het belastingstelsel en -dienst (C.1.1 en C.4.1.1) en gemeenschappelijke inzet voor de versterking van het grenstoezicht (H.11).
C.5	Er wordt een Belastingregeling voor Nederland en Curaçao overeengekomen, in lijn met minimum Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) voorwaarden waarbij o.a. wordt gekeken naar het voorkomen mogelijke winstverschuivingen.	C.5.1	Belastingregeling overeenkomen.	1. Uitgewerkt concept gereed voor bespreking in ACKR december	1 februari 2022	Curaçao + Nederland	Deadline geactualiseerd. Deze activiteit was bij het opstellen van UA1 nog in uitvoering. Er is akkoord met NL over de inhoud van de nieuwe BRNC. Het concept zal worden voorgelegd aan WJZ of RvM.

Thema D: Financiële sector

- Doel**
- Het realiseren van een stabiele financiële sector die zijn rol ter ondersteuning van de reële economie op een goede manier kan vervullen;
  - het realiseren van een passende wijze van regulering van de financiële sector, waarbij adequaat toezicht wordt gehouden op de naleving;
  - het realiseren van een toezichthouder die tijdig en daadkrachtig optreedt bij problemen bij financiële ondernemingen.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
D.1	Er wordt een integrale doorlichting van de financiële sector uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.	D.1.2 Op zo kort mogelijke termijn volledige invulling geven aan maatregelen om tekortkomingen te adresseren naar aanleiding van aanbevelingen van het IMF inzake de financiële sector van de monetaire unie Curaçao-Sint Maarten.	2. Voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen van het IMF monitoren en bijsturen waar nodig.	doorlopend	CBCS	
D.2	Er wordt een integrale doorlichting van het stelsel van toezicht (wet- en regelgeving, toezichtbeleid) op de financiële markten uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.	D.2.1 Op zo kort mogelijke termijn volledig invulling geven aan maatregelen om tekortkomingen te adresseren naar aanleiding van aanbevelingen van het IMF inzake de financiële sector van de monetaire unie Curaçao-Sint Maarten.	2. Voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen van het IMF monitoren en bijsturen waar nodig. Bij de verdere uitvoering van het hervormingsprogramma door de CBSCS zullen in lijn met de aanbevelingen van het IMF de transitie naar risico-gebaseerd toezicht en de versterking van toezichthandhaving worden geprioriteerd.	doorlopend	CBCS	
D.3	Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de maatschappelijke kosten van de eigen munt versus dollarisatie door een externe onafhankelijke partij. Besluit over wenselijke monetaire structuur. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek zullen de maatregelen worden bepaald en geïmplementeerd.	D.3.1 Onderzoek naar Dollarisatie door het IMF.	2. CBSCS zal op basis van de bevindingen van het IMF-rapport over de voor- en nadelen van de dollarisatie als eerste follow-up analyseren hoe de mogelijke nadelen die samenhangen met het hebben van een eigen munt in de landencontext het beste kunnen worden ondervangen.	Eind 2022	CBSCS + Curaçao	CBSCS zal de analyse in 2022 opleveren.
D.4	Er vindt modernisering plaats van bekende tekortkomingen in wet- en regelgeving, in ieder geval invoering Depositogarantiestelsel DGS en modernisering resolutieraamwerk). Overzicht van welke wetgeving zou moeten worden aangepast, vervolgens aanpassing, besluitvorming en implementatie van de wetgeving.	D.4.1 Voortzetting plan van aanpak CBSCS, ontwikkeling wetgevingskalender en afspraken met WJZ over versterking wetgevingscapaciteit.	2. Wetgevingskalender implementeren. Bij de verdere uitvoering van het hervormingsprogramma door de CBSCS zal, in lijn met de aanbevelingen van het IMF, bij de verdere modernisering de depositogarantiestelsels worden geprioriteerd.	doorlopend	CBSCS + Curaçao	
D.5	De governance van de CBSCS wordt versterkt, conform internationale best practices waaronder door het scheiden van verschillende taken binnen de CBSCS.	D.5.2 Op zo kort mogelijke termijn volledig invulling geven aan maatregelen om tekortkomingen te adresseren naar aanleiding van aanbevelingen van het IMF inzake de interne organisatie van de CBSCS.	1. Voortgang aanbevelingen naar aanleiding van review interne organisatie monitoren. Bij de opvolging van de aanbevelingen uit het IMF-rapport staat de onafhankelijkheid van de CBSCS voorop.	doorlopend	CBSCS + Curaçao	De interne governance is een verantwoordelijkheid van de CBSCS. Het bewaken van de onafhankelijkheid is een verantwoordelijkheid van zowel de landen Curaçao en Sint Maarten als van de CBSCS.

Thema E: Economische hervormingen

- Doel**
- Het realiseren van een weerbare, dynamische en veerkrachtige economie;
  - het realiseren van een robuust en betaalbaar sociaal zekerheidsstelsel, dat de prikkels op de juiste plek legt.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting		
E.1	Er zal een integrale analyse van het huidige arbeidsmarktbeleid, wet- en regelgeving worden uitgevoerd op basis waarvan het arbeidsmarktbeleid wordt geactualiseerd en gemoderniseerd. Maatregelen als arbeidstijdverkorting, deeltijdwerken, contracten voor bepaalde tijd, versoepelen ontslagrecht, wegnemen belemmeringen voor aannemen buitenlandse arbeidskrachten, illegale tewerkstelling en bestrijding van de jeugdwerkloosheid zullen in de analyse worden betrokken. Op basis van de analyse worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.1.1	Onderzoek arbeidsmarktbeleid en wet- en regelgeving.	4. Eindrapport opgeleverd.	15 mei 2022	Curaçao + Nederland	Het onderzoeksbureau is gestart met de werkzaamheden en verwacht tijdig het eindrapport te kunnen opleveren.		
E.2	De informele economie en illegale arbeid wordt tegengegaan. Op basis van onderzoek naar de omvang van de informele economie zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.2.0	Dit wordt doorgeschoven naar een volgende uitvoeringsagenda.						
E.3	Illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten wordt tegengegaan. Er zal onderzoek worden gedaan naar illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten. Op basis van de resultaten en aanbevelingen worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.3.1	Onderzoek illegale tewerkstelling arbeidskrachten.	6. Lijst kortetermijn maatregelen + implementatieplan.	1 januari 2022	Curaçao + Nederland			
				7. Behoeft nader onderzoek in kaart gebracht.	1 februari 2022	Curaçao + Nederland			
E.4	Bewerkstelligd wordt dat het stelsel van sociale zekerheid een activeringsfunctie zal hebben, met de juiste prikkels, waarbij tevens zorggedragen wordt voor adequaat sociaal vangnet. Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Bezien in samenhang met de maatregelen omtrent de hervorming van de arbeidsmarkt.	E.4.1.1	Realiseren duurzame betaalbaarheid Sociale Verzekeringen (behoudens zorggerelateerd). Hierbij wordt zowel de financieringskant, als de kostenkant meegenomen.	1. Aanbestedingsprocedure onderzoek Sociale Verzekeringen afgerond.	15 april 2022	Curaçao + Nederland (werkgroep sociale verzekeringen)			
				E.4.1.2	Realiseren duurzame betaalbaarheid sociale voorzieningen. Hierbij wordt zowel de financieringskant, als de kostenkant meegenomen.	2. Plan van aanpak vastgesteld.	31 januari 2022	Curaçao + Nederland (werkgroep sociale voorzieningen)	
						3. Uitvoering plan van aanpak werkgroep sociale voorzieningen.	nog niet bekend	Curaçao + Nederland (werkgroep sociale voorzieningen)	Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda voor Q1 2022 moet de vaststelling van het plan van aanpak nog plaatsvinden. Op basis van het plan van aanpak zullen de vervolgstappen worden bepaald.
				4. Aanbestedingsprocedure consultant knelpuntenanalyse afgerond.	15 maart 2022	Curaçao + Nederland (werkgroep sociale voorzieningen)			
E.4.1.3	De werkgroep SVB maatregelen werkt opties uit die op de korte termijn een bijdrage leveren aan de houdbaarheid van de sociale zekerheid en de zorg (zie ook F.3.2).	2. Maandelijks rapportage SVB-maatregelen, waaruit blijkt dat Curaçao op schema is om evenwicht in het schommelfonds te bereiken in 2022 en 2023 zonder de landsbijdrage te verhogen.	Maandelijks, laatste dag van de maand.	Curaçao	Conform besluitvorming RMR 18 juni 2021.				

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
E.5	Curaçao verhoogt de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 (in 2025), tenzij uit onafhankelijk onderzoek blijkt dat een verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 jaar in 2025 niet realistisch is en er alternatieve voorstellen zijn met hetzelfde budgettaire effect. Een onafhankelijk economisch instituut (aangewezen door het COHO in overleg met het land) brengt in kaart wat de structurele budgettaire effecten zijn voor de betaalbaarheid van de pensioenen en sociale zekerheid als de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd naar 66 jaar in 2025 en verder verhoogd zou worden door koppeling aan de levensverwachting en rekent de alternatieve voorstellen door. De uitkomsten worden voorgelegd aan Curaçao en Nederland waarna in overleg bekeken wordt hoe er invulling wordt gegeven aan de onderzoeksresultaten.	E.5.0	Dit wordt doorgeschoven naar de volgende uitvoeringsagenda.				
E.6	Ondernemerschap en het investeringsklimaat zullen worden bevorderd. Daarbij is o.a. van belang dat het vergunningstelsel wordt geoptimaliseerd, de costs of doing business worden verlaagd, en bureaucratie (red tape) wordt weggenomen. Op basis van een integrale doorlichting van (o.a.) wet- en regelgeving zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.6.1	Nederland zal, in samenwerking met Curaçao, een doorlichting van het ondernemerschap(s)beleid en het vestigings- en investeringsklimaat van Curaçao uitvoeren.	2. Onderzoek uitgevoerd en voorstellen opgesteld voor vervolgtraject.	30 november 2021	Curaçao + Nederland	Appreciatie van het onderzoek, inclusief aanbevelingen over vervolgstappen, wordt ter vaststelling aangeboden aan de Raad van Ministers. Uitwerking van vervolgstappen worden onder E.6.3 Red Tape verder voorgesteld. Na vaststelling het rapport en de appreciatie door Raad van Ministers is E.6.1 afgerond.
		E.6.2	Onderzoek naar haalbaarheid en modaliteiten van een garantie-instrumentarium en onderzoek naar de mogelijkheden om een afwegingskader voor individuele bedrijfssteun te maken.	1. Besluitvorming inzet afwegingskader respectievelijk garantie-instrument.	31 maart 2022	Curaçao + Nederland	Datum geactualiseerd. Besluitvorming inzet individuele bedrijfssteun loopt nog. Besluitvorming over garantie-instrumentarium volgt daarna.
				2. Opstellen en operationaliseren garantie-instrumentarium en toepassen individuele bedrijfssteun o.b.v. vastgestelde afwegingskaders	31 maart 2022	Curaçao + Nederland	In september 2021 is met vertraging besloten over het garantie-instrument en de inrichting van de regeling. Het wetgevingstraject is in september gestart en zal naar verwachting in in Q1 2022 zijn afgerond.
		E.6.3	Aanpak 'red tape'.	3. Besluitvorming afgerond over eerste prioriteiten voor uitvoering, inclusief het regelen van ontbrekende capaciteit en middelen op basis van een plan van aanpak.	30 oktober 2021	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda voor Q1 2022 moet de besluitvorming over de uitvoering van de prioriteiten uit het onderzoek nog plaatsvinden. Op basis van de besluitvorming zullen de vervolgstappen worden bepaald.
				4. Start implementatie verbetervoorstellen voor de toelatingsketen van vermogenden-, ondernemende- en kennismigranten.	15 februari 2022	Curacao	De RvM heeft 8 september 2021 besloten het implementatieplan "Van denken naar doen: verbetervoorstellen voor de toelatingsketen van vermogenden-, ondernemende- en kennismigranten" uit te voeren. De uitvoering is een van de eerste prioriteiten bij de aanpak van de 'red tape' en is daarom bij deze maatregel nieuw opgenomen.
E.6.4	Onderzoek 'Costs of doing business'.	3. Besluitvorming afgerond over eerste prioriteiten voor uitvoering, inclusief het regelen van ontbrekende capaciteit en middelen op basis van een plan van aanpak.	30 oktober 2021	Curaçao + Nederland	Vervolgacties voor deze maatregel zullen worden opgenomen onder Red Tape nadat besluitvorming vaststelling en besluitvorming E.6.3.3 heeft plaatsgevonden.		

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
E.6	(vervolg)	E.6.5	Project integrale gebiedsontwikkeling Schottegat en Havengebied.	1. Instellen van een gezamenlijke Stuur- en werkgroep integrale gebiedsontwikkeling Schottegat/havenontwikkeling. Samenstelling en taakopdracht van de verbreden bestaande Stuur- en Werkgroepen om te komen tot trekker en plan van aanpak.	Q1 2022	Curaçao + Nederland	Prioriteit van de stuurgroep is het aanwijzen van een trekker om dit traject te begeleiden en maken van een plan van aanpak voor visieontwikkeling.
				2. Plan van aanpak gereed t.a.v. duurzame ontwikkeling havens (Curaçao Port Masterplan).	Q1 2022	Curaçao + Nederland	
				3. Nadere uitwerking van de besluitvorming t.a.v. duurzame ontwikkeling havens (Curaçao Port Masterplan).	Q2 2022	Curaçao + Nederland	
E.7	Ontwikkelen en implementeren grondbeleid en ruimtelijk ordeningsbeleid.	E.7.1	Duurzame versterking van Domeinbeheer.	1. Plan van aanpak duurzame versterking organisatie van Domeinbeheer.	1 januari 2022	Curaçao	Aanpak is enigszins gewijzigd als gevolg van de regeringswissel. De hervorming houdt in het realiseren van een verzakelijking en rendementsverhoging van het grond- en vastgoedbeleid en -beheer, alsmede verdere integrale gebiedsontwikkelingen en institutionele versterking van het domeinbeheer.
		E.7.2	Hervorming en verzakelijking van het grond- en vastgoedbeleid en -beheer.	4. Overzicht gereed van alle gronden en gebouwen op de balans van Domeinen.	1 februari 2022	Curaçao	De vaststelling van de marktwaarde en accountantsverklaring volgt op een later tijdstip.
		E.7.3	Schoon door de poort.	2. Alle extra inkomsten en uitgaven m.b.t. tot facturatie, wederuitgifte en legalisatie opnemen in de suppletoire begroting.	1 maart 2022	Curaçao	De 'schoon door de poort'-activiteiten verdienen zichzelf terug. Daarom moeten inkomsten en uitgaven aan elkaar gekoppeld worden. Extra opbrengsten van de OZB en overdrachtsbelasting vloeien naar de algemene middelen. Nederland draagt middels financiële ondersteuning bij aan de uitvoering van deze maatregel.
		E.7.4	Bijdrage aan de economische ontwikkeling.	2. Uitwerking principenota's over gebiedsontwikkelingen Rif en Colon	Q1 2022	Curaçao	Nederland draagt middels financiële ondersteuning bij aan de uitvoering van deze principenota's.
		E.7.5	Bijdrage aan de overheidskas.	1. Plan van aanpak inhaalslag correcte facturatie erfpacht en huur (incl. opschoning debiteurenadministratie) en ondersteuning verzakelijking overheidshuisvesting.	1 januari 2022	Curaçao	

Thema F: Zorg

- Doel**
- Het beheersen en beheersbaar houden van COVID-19;
  - het borgen van de continuïteit van de acute zorg;
  - het efficiënt inrichten van de zorg en het realiseren van een robuust en betaalbaar zorgstelsel.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
F.1	Om COVID-19 te kunnen beheersen en beheersbaar te houden worden de adviezen van het OMT Cariben (24 april 2020 en 3 juni 2020) doorgevoerd, waaronder in ieder geval de volgende maatregelen: - op peil houden beschikbare IC-capaciteit; - versterken diensten publieke gezondheid (o.a. i.v.m. bron- en contactonderzoek) - op voorraad houden van voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM); - vergoten en op peil houden testcapaciteit; - invoeren syndroom surveillance; - garanderen voldoende air-ambulance capaciteit; - Aankoop COVID vaccin en doorvoeren vaccinatieprogramma (vanaf beschikbaar zijn vaccin).	F.1.1	Doorlopend			Curaçao	
F.2	In het kader van doelmatigheid worden overbodige dubbelingen in het zorgaanbod van de verschillende ziekenhuizen en andere inefficiënties in kaart gebracht en teruggedrongen, middels opstellen en uitvoeren plan samenwerking regionale ziekenhuizen Caribisch gebied Koninkrijk en maken bestuurlijke afspraken, waaronder in ieder geval wordt verstaan: – reduceren van het aantal medische uitzendingen naar derde landen door uitbreiding van zorgaanbod binnen het Caribisch gebied van het Koninkrijk (top-specialistische zorg); – gezamenlijke inkoop medicatie, middelen, materialen en apparatuur; – regionaal opleiden en capaciteitsplanning van zorgpersoneel (kosten opleiding reduceren door minder opleiden in het buitenland); – rationalisering laboratoriumzorg en reductie aantal laboratoria; – medische specialisten die verzekerde zorg leveren in loondienst van ziekenhuizen (sterfhuisconstructie); – versterken samenwerking eerstelijnszorg en tweedelijnszorg; – herijken bekostigingswijze en tarieven tweedelijnszorg samen met zorgverzekeraars en Nederlandse zorgautoriteit.	F.2.1	Begin december is een seminar gehouden met alle stakeholders om openstaande punten met betrekking tot de formele oprichting van een coöperatie te adresseren – waarvan de uitkomsten bij het opstellen van deze UA nog niet bekend waren. Insteek is, het resultaat in een ministerieel vierlandenoverleg aan de gezagdragers van de landen voor te leggen.			Curaçao + Nederland	

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
F.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek naar de doelmatigheid (inclusief bekostiging) en effectiviteit van de zorg en de uitkomsten van maatregel F.2 zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Gedacht kan worden aan herijken verzekeringspakket en invoeren van eigen betalingen.	F.3.1	Een plan van aanpak vaststellen voor de inrichting van het traject om de duurzame betaalbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit van het zorgstelsel te realiseren. Hierbij wordt zowel de financieringskant, als de kostenkant (modernisering zorgstelsel waaronder governance) meegenomen.	2. Start overleg hervormingsprogramma zorg.	2022	Curaçao + Nederland	Dit onderdeel van het landspakket wordt doorgeschoven naar een volgende uitvoeringsagenda. Succesvolle uitvoering van maatregelen F.3.2. en F.3.3 heeft nu de prioriteit.
		F.3.2	De werkgroep SVB maatregelen werkt opties uit die op de korte termijn een bijdrage leveren aan de houdbaarheid van de sociale zekerheid en de zorg (zie ook E.4.1.3).	2. Maandelijks rapportage SVB-maatregelen, waaruit blijkt dat Curaçao op schema is om evenwicht in het schommelfonds te bereiken in 2022 en 2023 zonder de landsbijdrage te verhogen.	Maandelijks, laatste dag van de maand.	Curaçao	Conform besluitvorming RMR 18 juni 2021.
		F.3.3	Implementatie maatregelen ter minimalisering verliezen bij het ziekenhuis CMC.	1. Maandelijks rapportage over voortgang gereed, waaruit de succesvolle voortgang van Curaçao blijkt om het doel – het minimaliseren van verliezen bij het CMC – te behalen. Hierbij kan worden verwezen naar de verschillende trajecten zoals beschreven in het Plan van aanpak 'Verduurzaming CMC'. De rapportage wordt iedere 15e van de maand vanaf augustus bij de TWO aangeleverd (doorlopend).	Maandelijks per de 15e van de maand.	Curaçao	Conform besluitvorming RMR 18 juni 2021. Ieder laatste maand van het kwartaal (maart, juni, september, december) beschrijft de voortgangsrapportage tevens hoe gevorderd wordt op de beschreven randvoorwaarden van het plan van aanpak.
				3. Uitvoering van het geactualiseerde plan van aanpak "Verduurzaming CMC".	nog niet bekend	Curaçao	Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda voor Q1 2022 moet de vaststelling van het plan van aanpak door de TWO nog plaatsvinden (door Curaçao vastgesteld op 24-11-2021). Op basis van het plan van aanpak zullen de vervolgstappen worden bepaald. De vervolgstappen worden gemonitord in de maandelijks rapportage (F.3.3.1).

Thema G: Onderwijs

- Doel**
- Het realiseren van een basiskwaliteit van onderwijs;
  - realiseren van een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
  - het realiseren van goede doorstroom tussen stelsels van onderwijs (al dan niet in Europees Nederland).

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting	
G.1	<p>Een expertgroep uit de vier landen / groep onderwijsexperts uit de vier landen voert een doorlichting uit van het gehele onderwijsbestel, met inbegrip van alle publieke en particuliere betrokken partijen, inclusief de overheid. Hierbij komen in ieder geval aan de orde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - onderwijskwaliteit, lesmethoden en –middelen; - aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt; - doorstroom tussen ko, po, vo en mbo/ho/wo (al dan niet in Europees Nederland); - doelmatigheid en doeltreffendheid van de onderwijsbekostiging, mitigeren van inefficiënties in het systeem; - versterken van de kwaliteitsverbetering door effectief toezicht door onder andere de inspecties; - samenwerking onderwijs- en ontwikkelingsvoorzieningen in de regio (en eventueel Europees Nederland). <p>Hierbij worden in elk geval de onderwijsinspecties van de vier landen betrokken.</p> <p>Op basis van de uitkomsten van de doorlichting worden maatregelen ontwikkeld en geïmplementeerd.</p>	G.1.1	Uitvoeren doorlichting op basis van vastgesteld plan van aanpak.	3. Tussenrapportage gereed.	30 april 2022	Curaçao + Nederland	
				4. Eindrapportage gereed.	30 oktober 2022	Curaçao + Nederland	Vervolgstappen worden bepaald op basis van de uitkomsten van de doorlichting.
		G.1.2	Achterstallig onderhoud onderwijshuisvesting aanpakken.	6. Vaststellen technische basisnormering door bestuurlijke werkgroep.	30 november 2021	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van UA Q1 is dit onderwerp in de afrondende fase. Een werkconferentie is georganiseerd in de laatste week van november 2021 om dit af te ronden.
				7. Selectie schoolgebouwen gereed.	30 november 2021	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van UA1 is dit onderwerp in de afrondende fase. Een werkconferentie is georganiseerd in de laatste week van november 2021 om dit af te ronden.
				8. Vaststellen normen en aantal gebouwen op bestuurlijk niveau.	31 december 2021	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van UA Q1 is dit onderwerp in de afrondende fase. Een werkconferentie is georganiseerd in de laatste week van november 2021 om dit af te ronden.
				9. Onderhoudsplan inclusief financieringsplan gereed.	28 februari 2022	Curaçao + Nederland	
				10. Opstellen strategisch huisvestingsplan.		Curaçao + Nederland	Het strategisch huisvestingsplan kan pas worden afgerond als ook de doorlichting van het onderwijs is uitgevoerd en over is besloten (G.1.1).

Thema H: Versterken rechtsstaat

- Doel**
- Een bijdrage leveren aan de versterking van de rechtsstaat, door in ieder geval in te zetten op het versterken van het grenstoezicht, de aanpak van financieel-economische criminaliteit en het verbeteren van het detentiewezen.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
H.1	In het belang van stabiliteit van de openbare orde en veiligheid worden tot nader orde geen bezuinigingen toegepast die de operationele uitvoeringscapaciteit binnen de meest vitale sectoren van de rechtsstaat (Politie, Douane, Landsrecherche, OM, Hof, Kustwacht, gevangeniswezen en de veiligheidsdienst) beperken.	H.1.1	Doorlopend			Curaçao	
		H.1.2	Evaluatie formatie, bezetting en begroting genoemde diensten van 2018-2021 om operationele uitvoeringscapaciteit te bepalen.	1. Evaluatie Politie, Landsrecherche en gevangeniswezen gereed.	31 december 2021	Curaçao	Curaçao gaat de personele formatie van genoemde diensten nader analyseren om zodoende de (ontwikkeling van de) uitvoeringscapaciteit beter inzichtelijk te krijgen.
				2. Evaluatie Douane en OM	1 maart 2022	Curaçao	Tweede ronde instanties ter bepaling uitvoeringscapaciteit
H.2	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe de (fysieke en online) goksector hervormd moet worden. Doelstelling is het verhogen van de inkomsten voor de overheid. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	H.2.1	Dit wordt meegenomen in relatie tot H.19.				
H.9	Landen werken gezamenlijk toe naar een geharmoniseerd niveau van bescherming persoonsgegevens binnen het Koninkrijk middels een Rijkswet. Een plan van aanpak zal worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	H.9.1	Projectfase uitvoeren op basis van vastgesteld plan van aanpak .	4. Concept wetsontwerp gereed.	1 juli 2022	Curaçao + Nederland	De deadline voor het concept wetsontwerp was voorzien voor het JVO van januari 2022. Niet uit te sluiten viel dat dit moment niet gehaald zou gaan worden. Het concept wetsontwerp zal uiterlijk in het JVO van juli 2022 geagendeerd worden, of zoveel eerder als het gereed is.
H.12	Beheer en toezicht t.a.v. het criminaliteitsfonds wordt op orde gebracht. Curaçao en Sint Maarten volgen de aanbevelingen uit de rapporten van de Raad voor de Rechtshandhaving op. Uiterlijk 1 april 2021 hebben de landen een onafhankelijke organisatie aangewezen die het fonds controleert op het opvolgen van de aanbevelingen en rapporteert of het fonds naar behoren werkt.	H.12.2	Aangewezen onafhankelijke organisatie controleert opvolging aanbevelingen en rapporteert of het fonds naar behoren werkt.	1. Implementatie aanbevelingen worden gemonitord.	Doorlopend	Curaçao	
H.17	Curaçao komt met behulp van Defensie voor 1 maart 2021 met een plan van aanpak om de verouderde dienstplichtverordeningen aan te passen en om de CURMIL te professionaliseren, waarbij onder andere de doorstroombmogelijkheden van de CURMIL naar de landelijke veiligheidspartners worden verankerd.	H.17.1	Opstellen plan van aanpak gericht op verdere professionalisering van de CURMIL, waar actualisatie van de Dienstplichtverordening een onderdeel van is.	2. Actualiseren dienstplichtverordening.		Curaçao + Nederland	Uitvoering geschiedt in goed overleg met de Landen. Curaçao werkt met Defensie aan de actualisering van de dienstplichtverordening, een specifiekere tijdspad wordt nog bepaald.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
H.18	Curaçao heeft op 1 april 2021 de benodigde stageplaatsen beschikbaar gesteld ten behoeve van het Sociaal Vormings Traject. Curaçao en Defensie sluiten voor 1 februari 2021 een convenant dat hierop toeziet.	H.18.1	Op basis van een gesloten convenant benodigde stageplaatsen beschikbaar stellen.	4. Plan van aanpak SVP/LWT afgerond.	30 november 2021	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda voor Q1 2022 moet de vaststelling van het plan van aanpak nog plaatsvinden. Op basis van het plan van aanpak zullen de vervolgstappen worden bepaald.
				5. Aanvang opleiding.	1 maart 2022	Curaçao + Nederland	
				6. Leerwerktrajecten beschikbaar.	juli 2022	Curaçao	
				7. Financiering gereed houden ten behoeve van arbeidsplaatsen.	31 maart 2022	Curaçao	
H.19	Curaçao komt met een getrappt plan voor de modernisering en hervorming van het aanbod van online-kansspelen. Dit plan bevat tevens een realistisch tijdpad met bijbehorende mijlpalen. De modernisering en hervorming omvat ten minste: 1. Wet- en regelgeving die voorziet in een onafhankelijke toezichthouder op online kansspelen. Zij verstrekt ook licenties en handhaaft indien nodig, waarbij als uiterste interventie de licentie kan worden ingetrokken. 2. Waarborgen dat aanbieders van online kansspelen vanuit Curaçao handelen conform wet- en regelgeving van de landen waarop zij zich richten. 3. Maatregelen om (via de Curaçao Gaming Control Board en de Belastingdienst) de door licentiehouders verschuldigde belastingen en licentievergoedingen te innen.	H.19.1	Uitwerken maatregel deel 1.	2. Vastgesteld plan van aanpak (inclusief conceptwetgeving) voor deel 1.	3 december 2021	Curaçao + Nederland	Het concept plan van aanpak is in november 2021 afgestemd tussen NHC en de TWO. Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda voor Q1 2022 moet de vaststelling van het plan van aanpak nog plaatsvinden. Op basis van het plan van aanpak zullen de vervolgstappen worden bepaald.

Caribisch Orgaan voor Hervorming en
Ontwikkeling i.o.

Landspakket Curaçao

Uitvoeringsagenda 1 januari – 31 maart 2022